

OVER
MORGEN

Gemeente
Gouda

Welkom bij het Gouds Monumentengesprek!

20 november 2023

Het Monumentengesprek

Op 16 november vond het eerste (digitale) Gouds Monumentengesprek plaats. Inwoners van Gouda waren uitgenodigd om mee te denken over de vraag:

“Hoe zorgen we ervoor dat het erfgoed in Gouda zo goed mogelijk verduurzaamd wordt?”

De uitkomsten van dit gesprek worden meegenomen in het herijken van de regeling Erfgoed en Duurzaamheid van de gemeente Gouda. Er namen circa 30 inwoners deel aan het gesprek.

Tijdens het gesprek kwamen verschillende stellingen en vragen aan bod. We waren benieuwd naar uw eigen ervaringen, maar vroegen u ook uzelf in te leven in de situatie van andere inwoners van Gouda.

In dit verslag vindt u:

- Informatie over het isoleren van uw woning zoals gepresenteerd door Wim Sprengers;
- Resultaten van de door u ingevulde enquête
- Een terugblik op wat besproken is en de belangrijkste uitkomsten;
- Handige links.

Dit verslag wordt alleen onder de deelnemers van het monumentengesprek gedeeld.

Waarom een monumentengesprek?

Gouda telt als historische stad bijna 1250 gemeentelijke- en rijksmonumenten. De binnenstad is als rijksbeschermd stadsgezicht aangewezen vanwege zijn bijzondere cultuurhistorische karakter. Om mee te kunnen met de huidige tijd waarin verduurzaming en energiebesparing van monumenten steeds urgenter wordt, is in 2020 de regeling Erfgoed en Duurzaamheid versoepeld en beter inzichtelijk gemaakt. Naar aanleiding van signalen uit de stad en ervaringen van aanvragers enerzijds en ontwikkelingen op gebied van duurzaamheid anderzijds heeft de gemeente behoefte aan een evaluatie van deze regeling, ook met oog op eventuele doorontwikkeling daarvan

Het monumentengesprek dient **twee doelen**:

1. *De gemeente en Over Morgen nemen bewoners mee in wat zij kunnen doen om hun huis te verduurzamen, welke maatregelen zij kunnen nemen en wanneer dit nuttig is;*
2. *Wij zijn benieuwd naar de ervaringen van de aanwezigen met het verduurzamen van de woning. En we zijn geïnteresseerd in de vragen die mensen hebben over het verduurzamen van hun woning.*

We hebben drie gesprekken gevoerd. We verwerken de input van de drie gesprekken in het herijken van de regeling Erfgoed en Duurzaamheid. Heeft u vragen, opmerkingen of suggesties hoe we dit het beste kunnen doen, dan horen we graag van u!

(1/2) De belangrijkste inzichten van alle gesprekken op een rijtje...

- De meeste deelnemers wonen in een **koopwoning**, met name in het **centrum**. De **meeste** mensen wonen in een **goed geïsoleerde woning** en hebben al veel maatregelen getroffen, een klein aandeel woonden in een minder goed geïsoleerde woning.
- (*Stelling 1*): Wat is voor u de belangrijkste overweging om uw woning/complex te verduurzamen?
 - Op deze stelling kwam een **combinatie van duurzaamheid en besparing** naar voren. Het ontwikkelen van een toekomstbestendige woning is belangrijk voor veel deelnemers.
- (*Stelling 2*): Als ik moet kiezen investeer ik als eerste in...
 - De meerderheid van de deelnemers zou nu als **eerste het glas vervangen**. Deelnemers die reeds isolatiemaatregelen hebben getroffen, zouden eerder in **zonnepanelen of een warmtepomp** investeren. Deelnemers die graag in een warmtepomp willen investeren verwachten meer duidelijkheid en **concrete plannen** van de gemeente wat het alternatief voor aardgas wordt voor hun wijk en op welke termijn.
- (*Stelling 3*): Wat heeft u nodig om uw woning beter te verduurzamen?
 - Wat mensen nodig hebben om hun woning te verduurzamen, is met name **persoonlijk, maatwerk advies**, bijvoorbeeld in het vergelijken van **verschillende offertes**. Ook is **begeleiding** nodig om naar de juiste persoon te worden doorverwezen om de maatregelen uit te voeren.

(2/2) De belangrijkste inzichten van alle gesprekken op een rijtje...

- (Stelling 4): Hoe kan de gemeente u ondersteunen bij het verduurzamen van uw woning?
 - De rol van de gemeente zou moeten zijn om **duidelijkheid** te geven over wat er mag en wat er niet mag. Veel deelnemers vragen van de gemeente om de regels rondom verduurzaming van monumenten te versoepelen, zodat ze de woningen passend kunnen moderniseren. Duidelijkheid over welk alternatief er voor aardgas is voorzien voor welke wijk en op welke termijn is ook belangrijk. Het geven van **advies** en verlenen van **subsidie** helpt ook bij het ondersteunen bij verduurzaming.
- (Stelling 5): Voor mij is bij verduurzaming het belangrijkste...
 - De **hoogste kwaliteit** staat voor veel mensen voorop bij het verduurzamen van hun woning. Goedkoop is namelijk veelal duurkoop. Wel blijft **betaalbaarheid** van maatregelen ook belangrijk.
- (Stelling 6) Wat zou u de gemeente nog willen meegeven?
 - “Blijf als gemeente **in gesprek** met inwoners!” was een advies richting de gemeente Gouda. Geef als gemeente ook **duidelijkheid** op korte en lange termijn en denk na over **verruiming** van **wet- en regelgeving**.

We verwerken de input van het monumentengesprek. Heeft u vragen, opmerkingen of suggesties hoe we dit het beste kunnen doen, dan horen we graag van u!

“Hoe zorgen we ervoor dat het erfgoed in Gouda zo goed mogelijk verduurzaamd wordt?”

Welkom door: Thierry van Vugt - wethouder cultuur, erfgoed en monumenten

Expert aan het woord: Wim Sprengers

Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed
*Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap*

Zien Verduurzamen Doet Verduurzamen

In de videoserie 'Zien Verduurzamen Doet Verduurzamen' komen eigenaren aan het woord over verduurzaming van hun monument.

De sector in beweging

De uitdagingen in Nederland zijn groot

- 118.000 monumenten
- 40% CO2-reductie in 2030
- 60 % CO2-reductie in 2040

Programma Erfgoed & Duurzaamheid van **Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed**

- **Routekaart Verduurzaming Monumenten**
- **Afwegingskader Verduurzamen Monumenten**
 - Hulp via:
 - Ontzorgingsprogramma Verduurzaming Monumenten
 - Subsidies

Wat doet gemeente Gouda?

Regeling Erfgoed & Duurzaamheid (2020)

- Zonnepanelen
- Vervangen enkelglas
- Achterzetbeglazing

En:

- Adviescommissie Omgevingskwaliteit (AOK)
- Erfgoed verduurzamen is maatwerk

Bewonersenquête

Aanpak enquête

- 17 oktober tot 5 november
- Circa 300 respondenten
- **Alle open antwoorden** zijn met de hand geanalyseerd en geclusterd in argumenten.

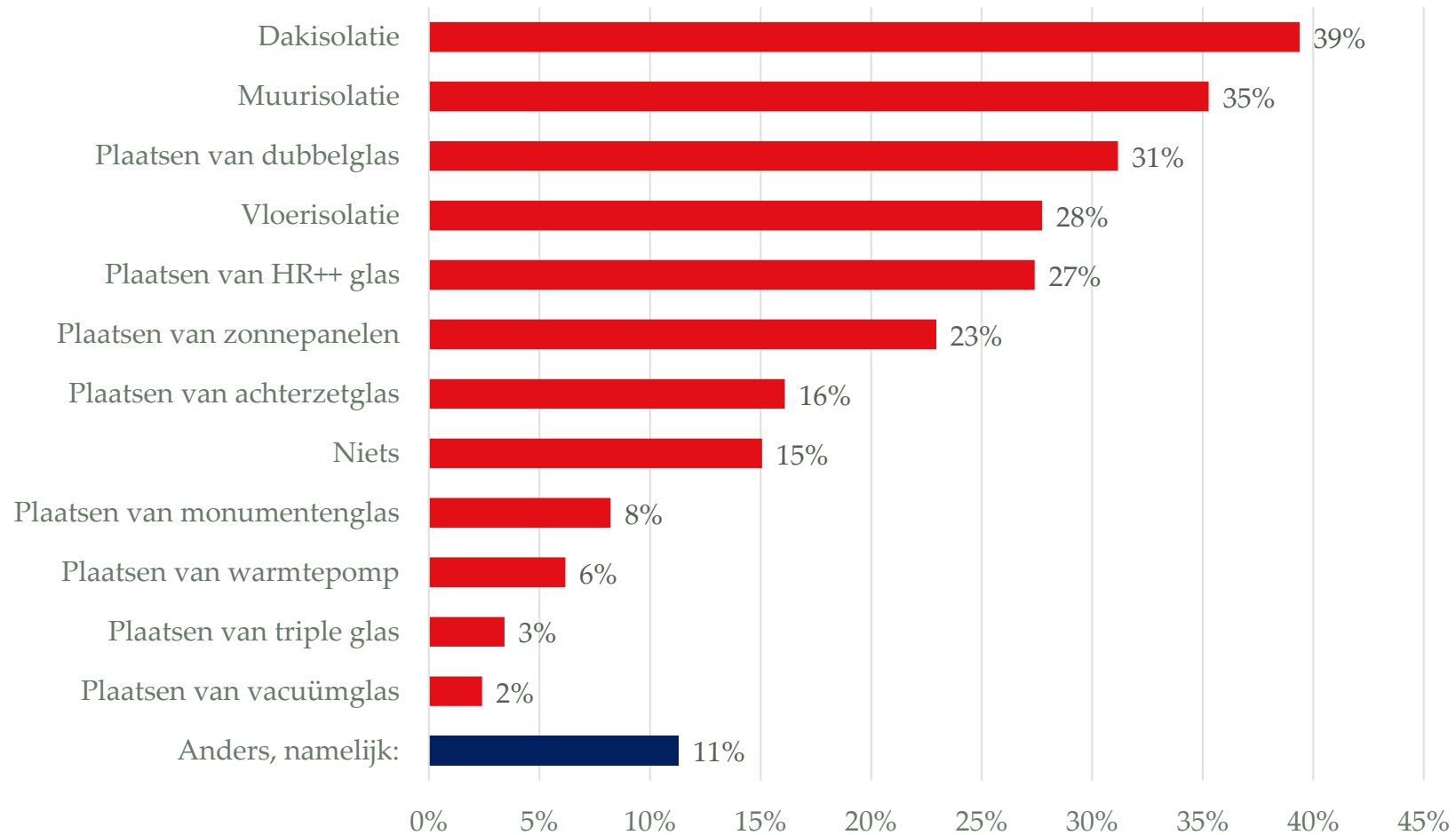

Wie kent de Regeling Erfgoed & Duurzaamheid?

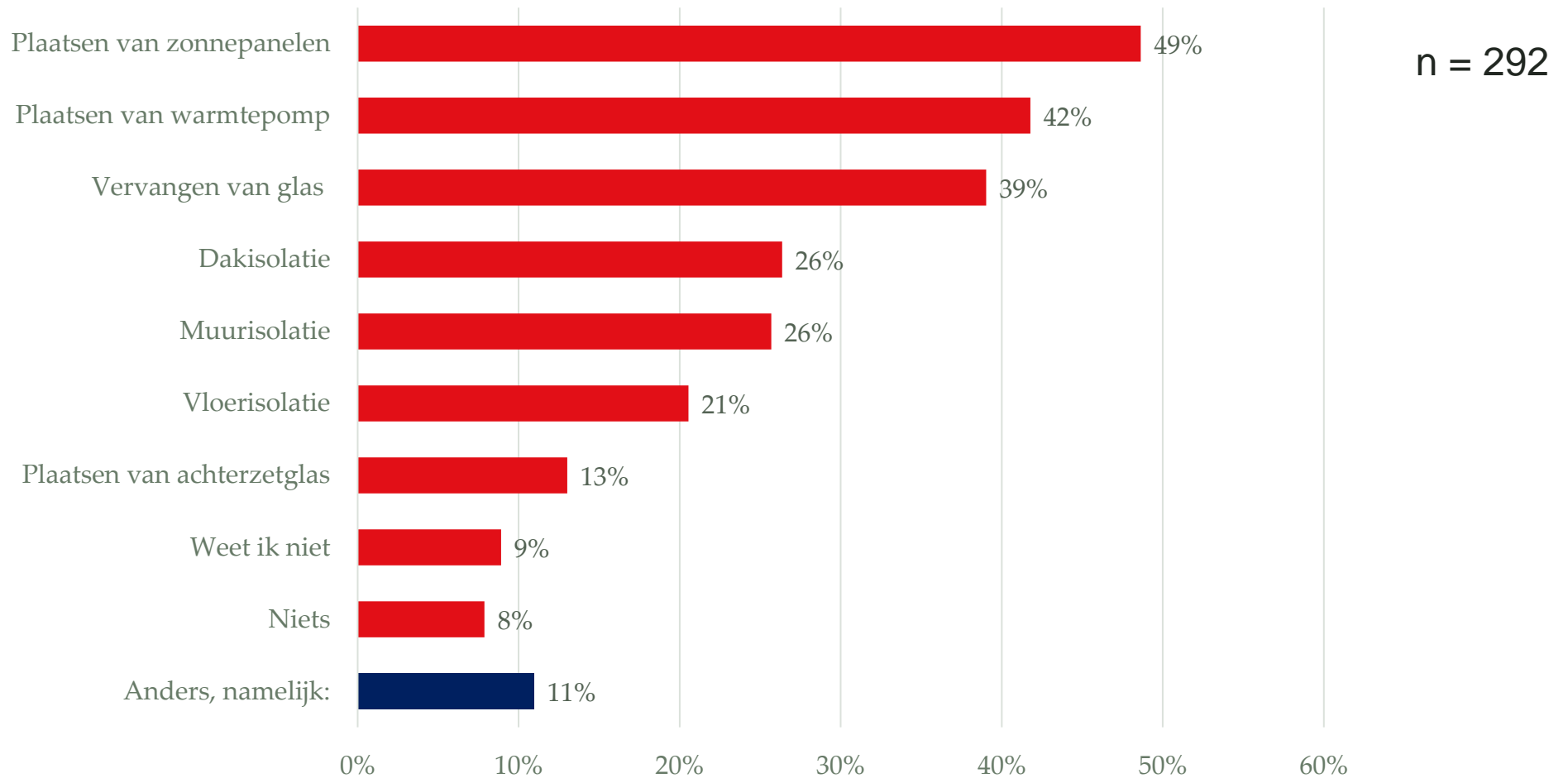

Wat heeft u al gedaan in uw pand?

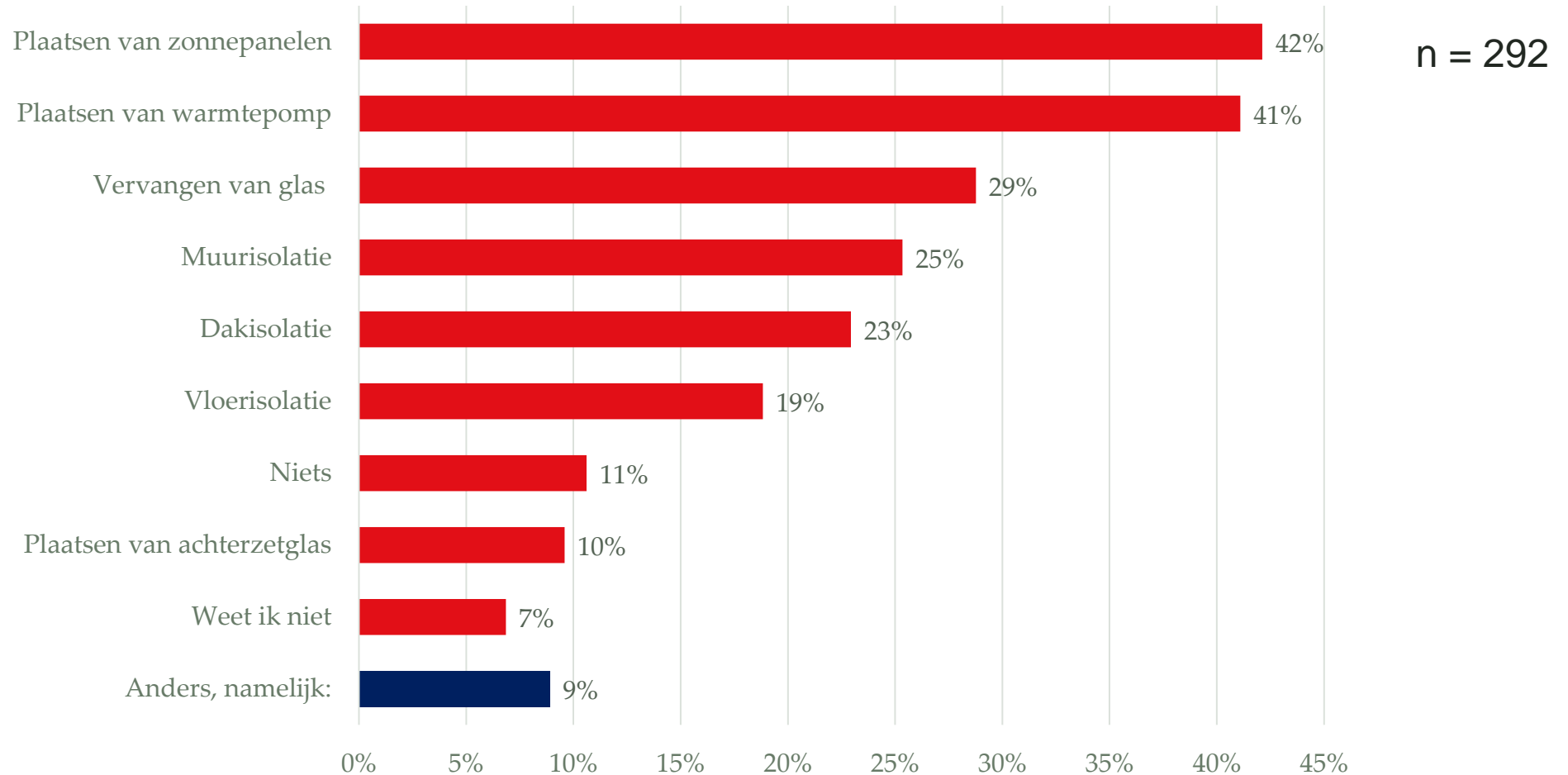

n = 292

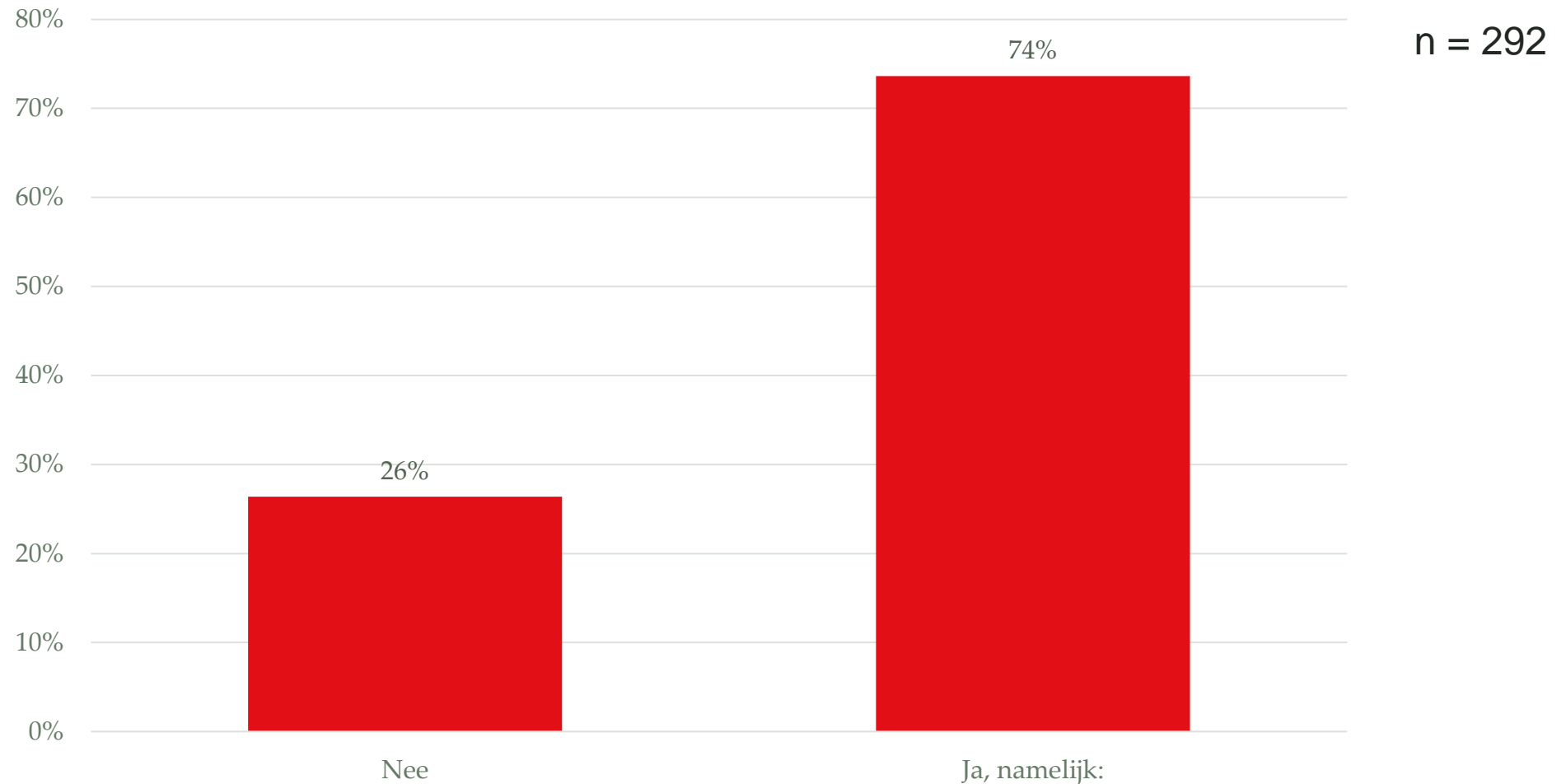
Wat zou u graag willen doen in uw pand?

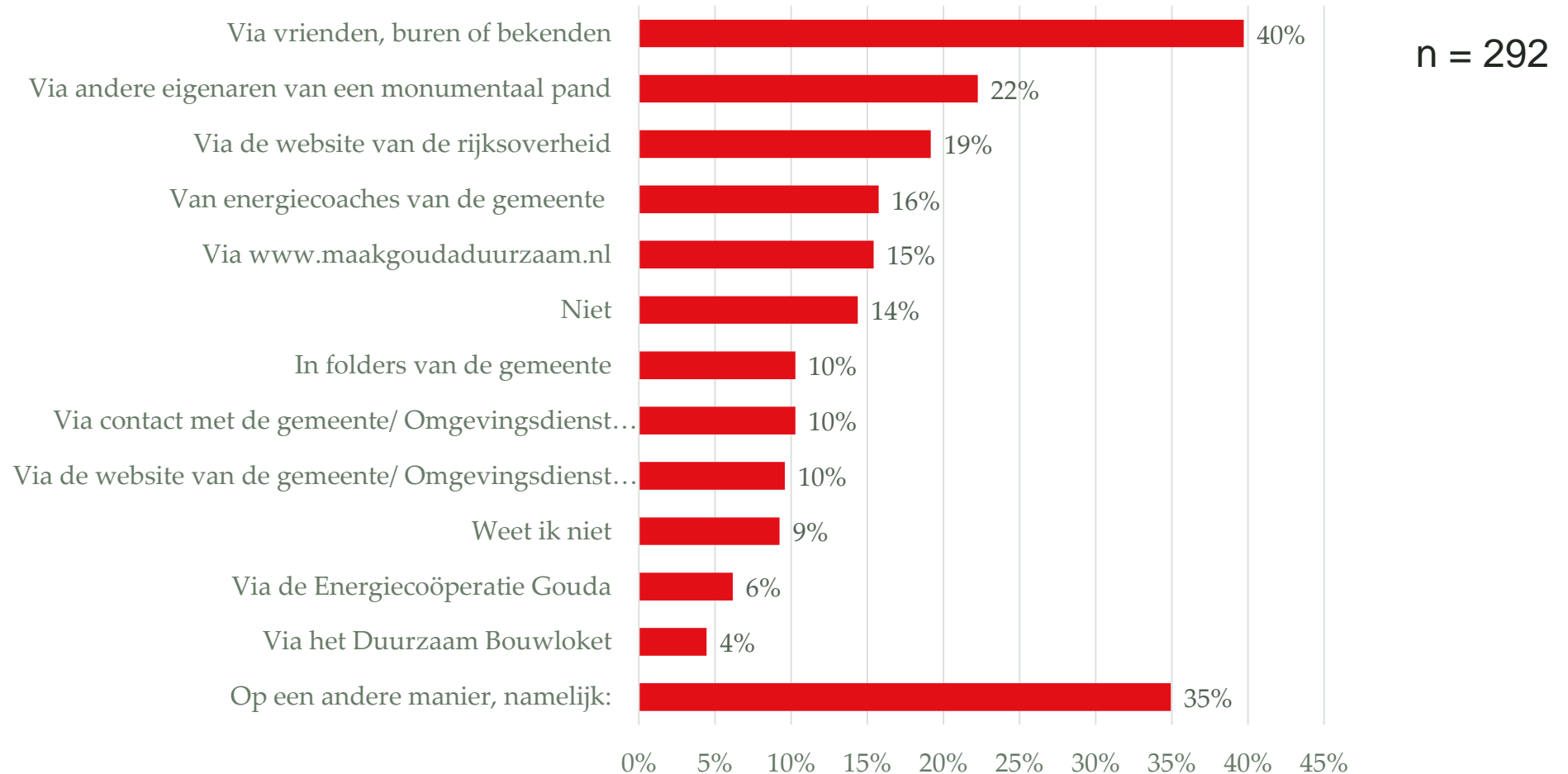
Zijn er zaken die u moeilijk vindt om te doen?

Kunt u bij het verduurzamen van uw pand hulp gebruiken van de gemeente of anderen?

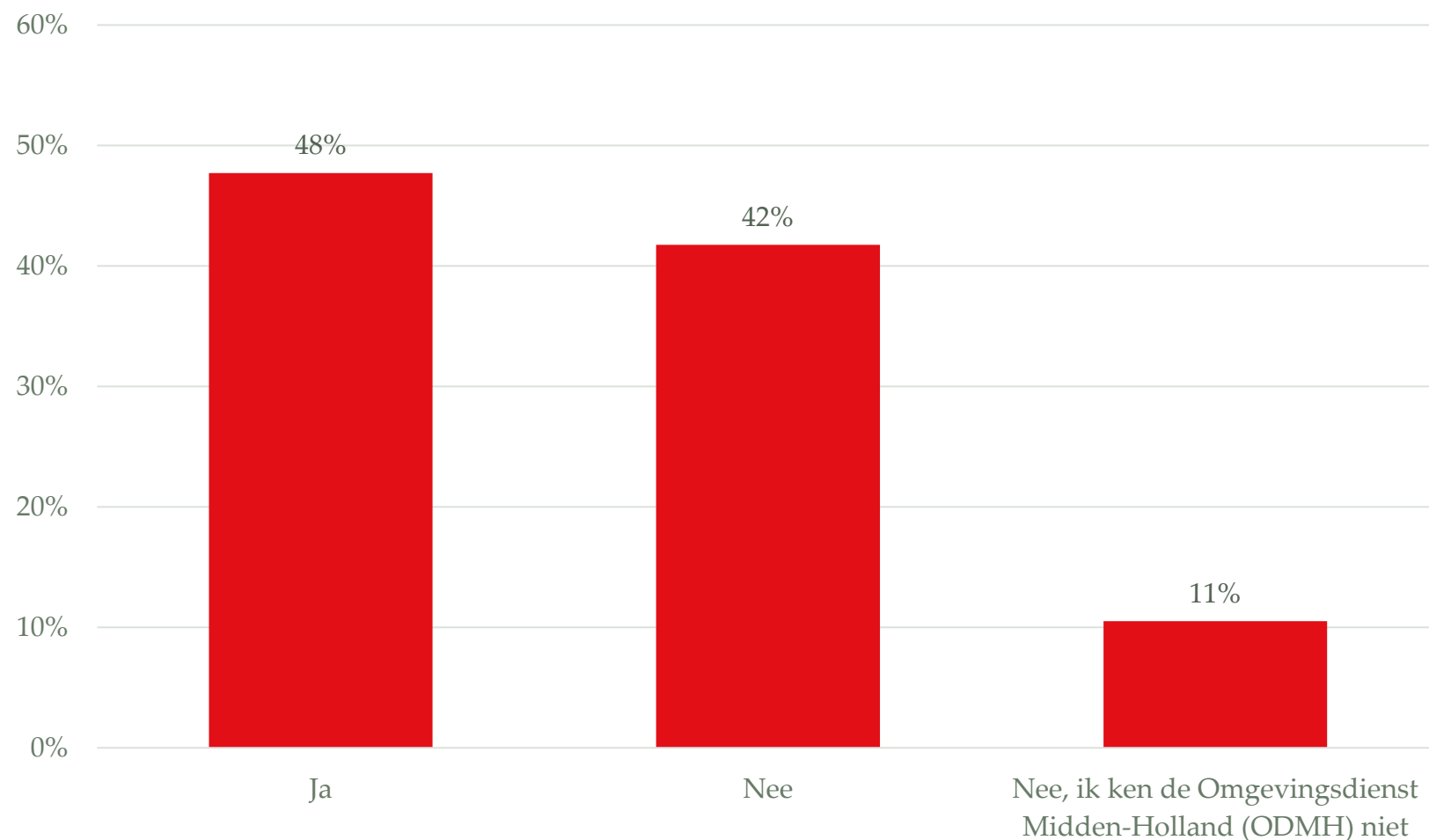

Hoe komt u aan informatie over verduurzaming van uw pand?

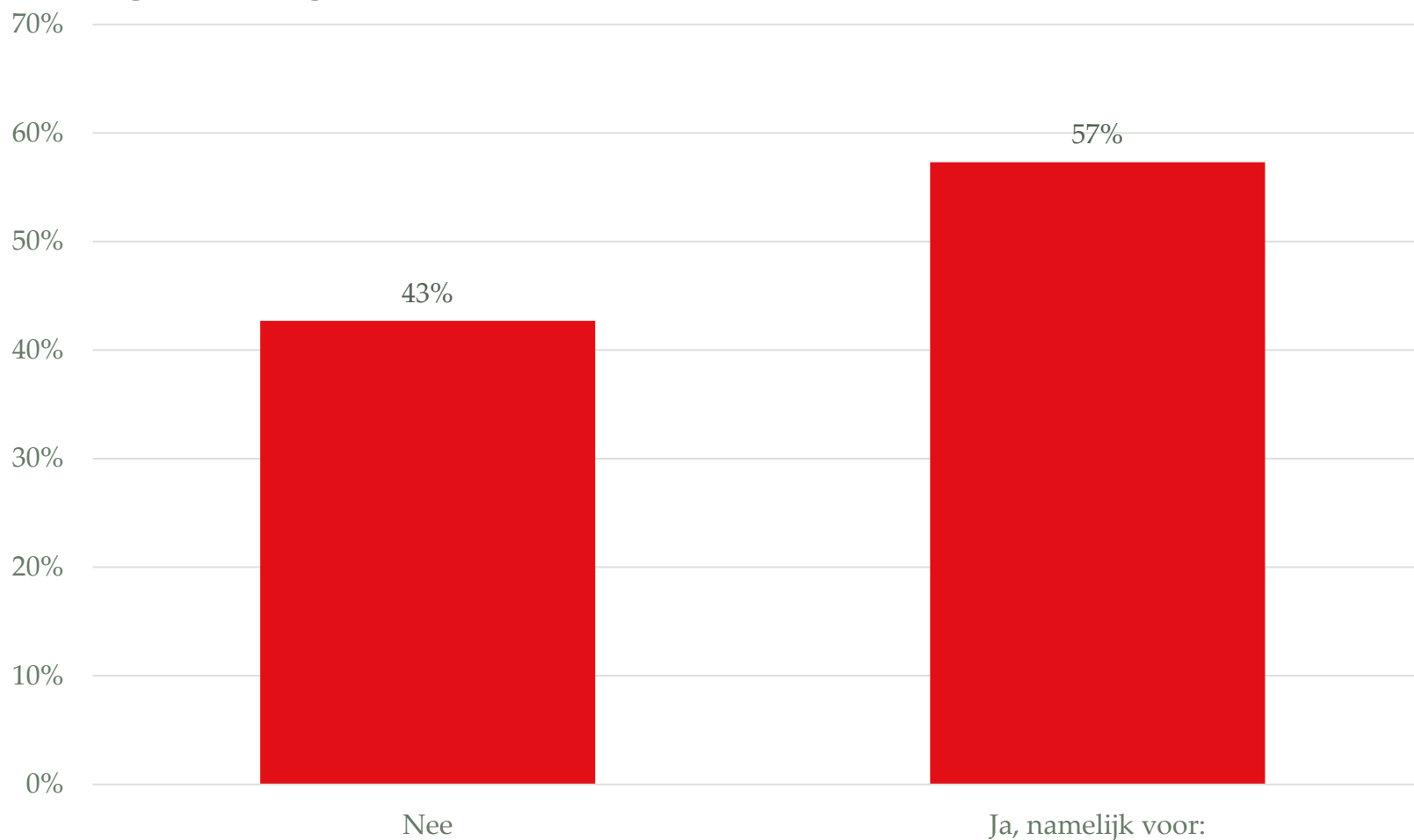
Wist u dat u informatie over de regels van de gemeente Gouda kunt aanvragen bij de Omgevingsdienst Midden-Holland (ODMH)?

n = 285

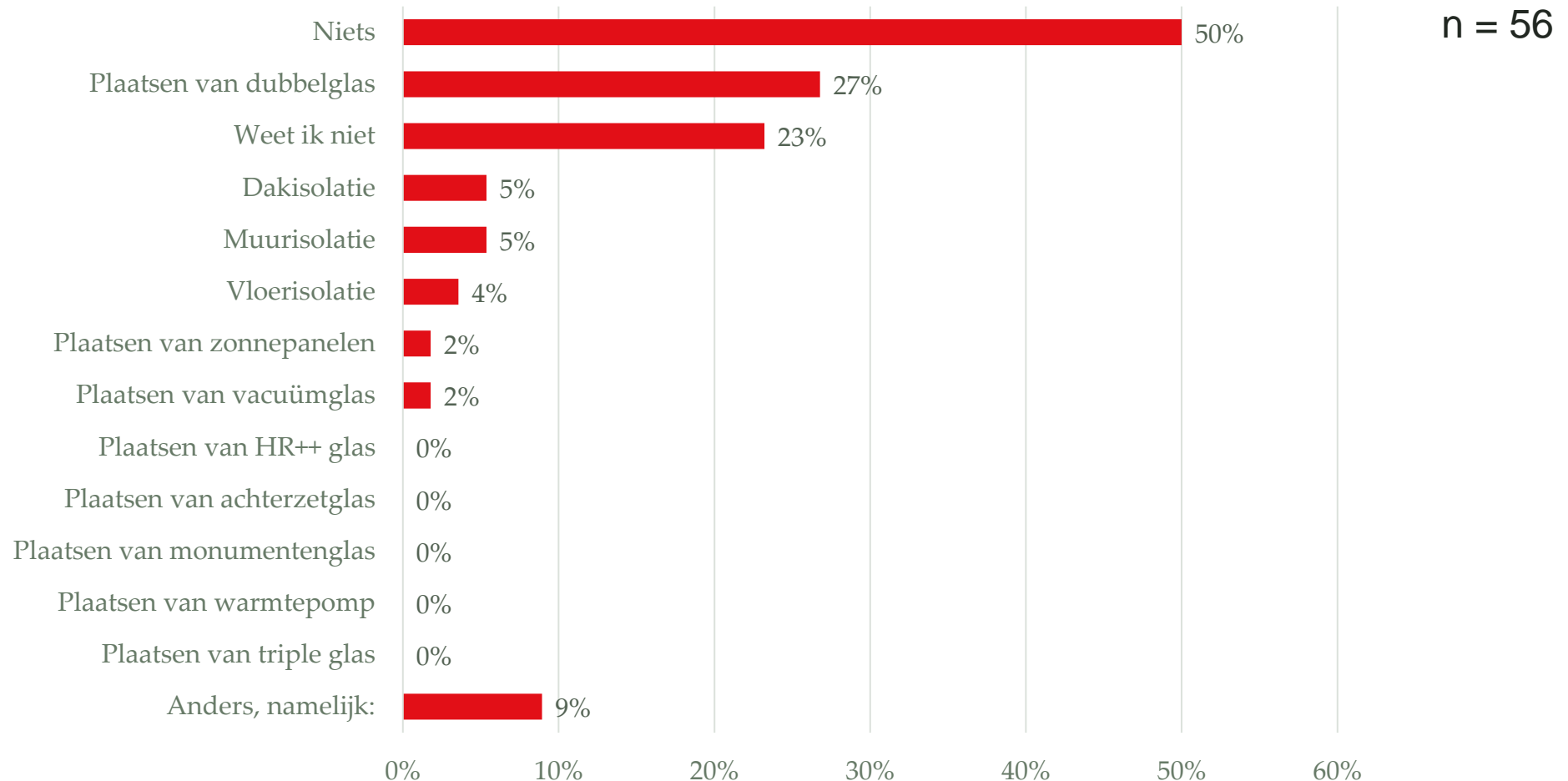

Wist u dat u voor bepaalde verduurzamingsmaatregelen een vergunning of een ontheffing moet aanvragen bij de Omgevingsdienst Midden-Holland (ODMH)?

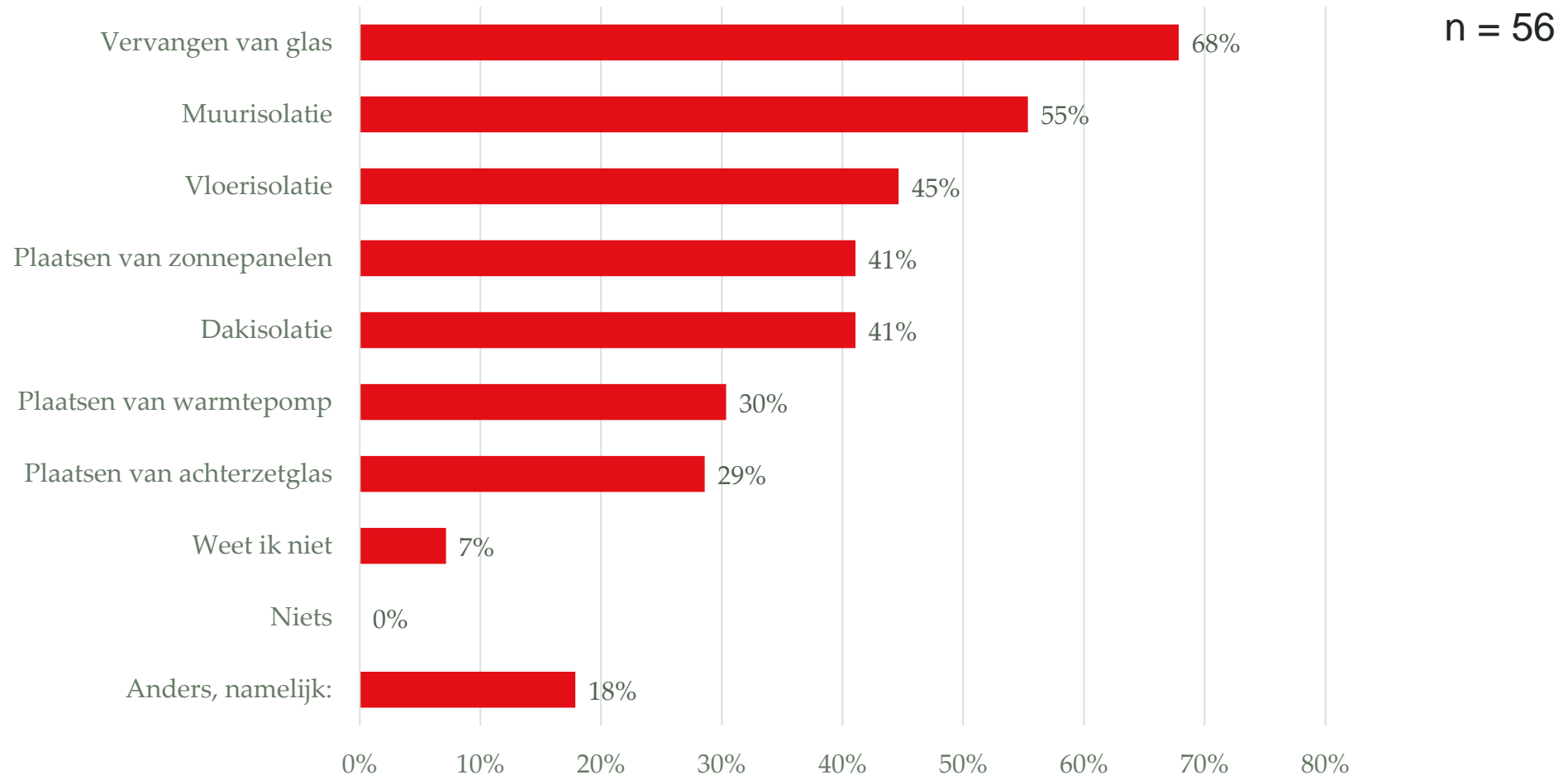
n = 253

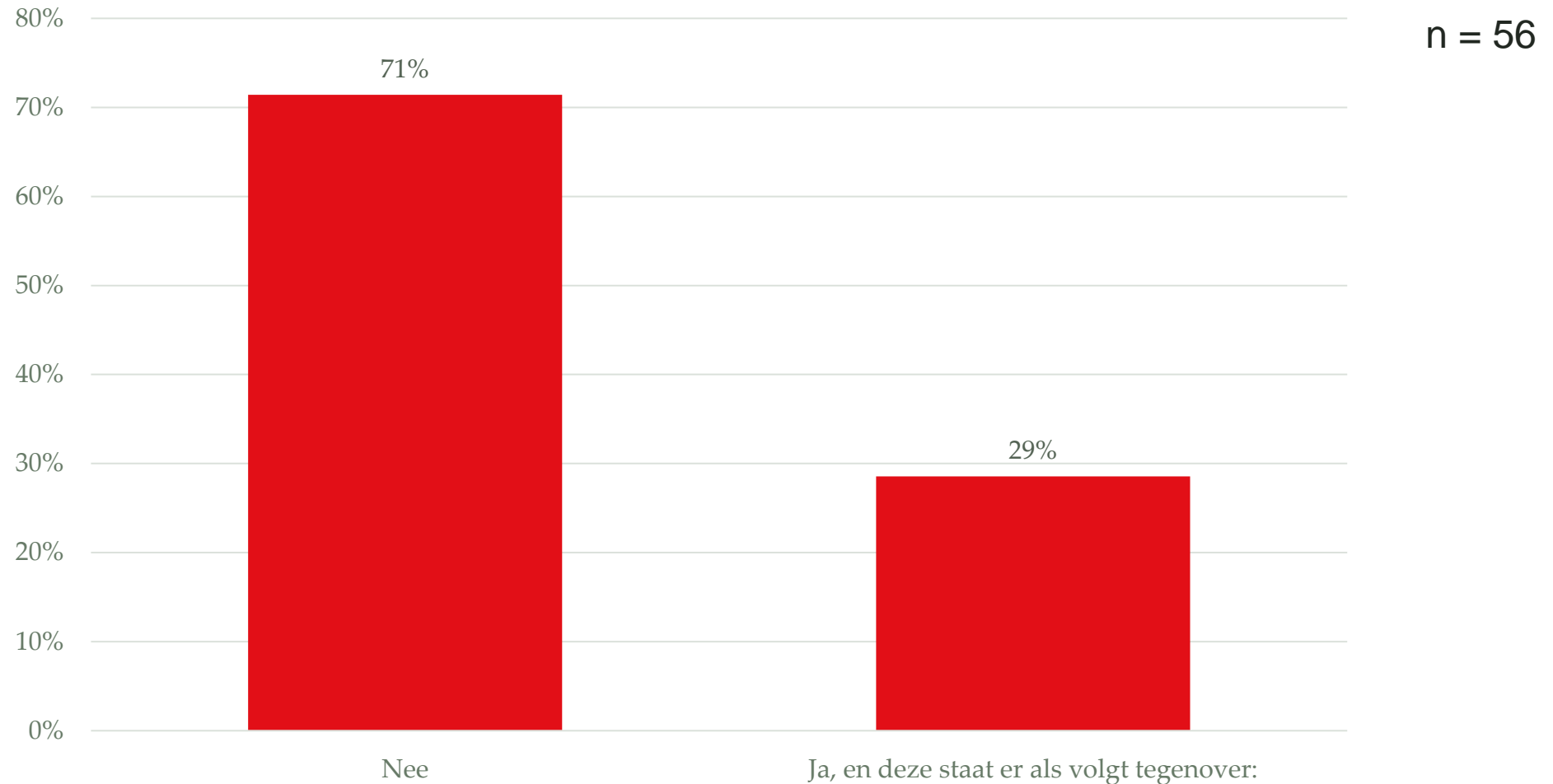
Wat is er al gedaan in uw pand door de eigenaar?

Wat zou u willen dat de eigenaar doet aan uw woning?

Heeft u hierover contact met de eigenaar?

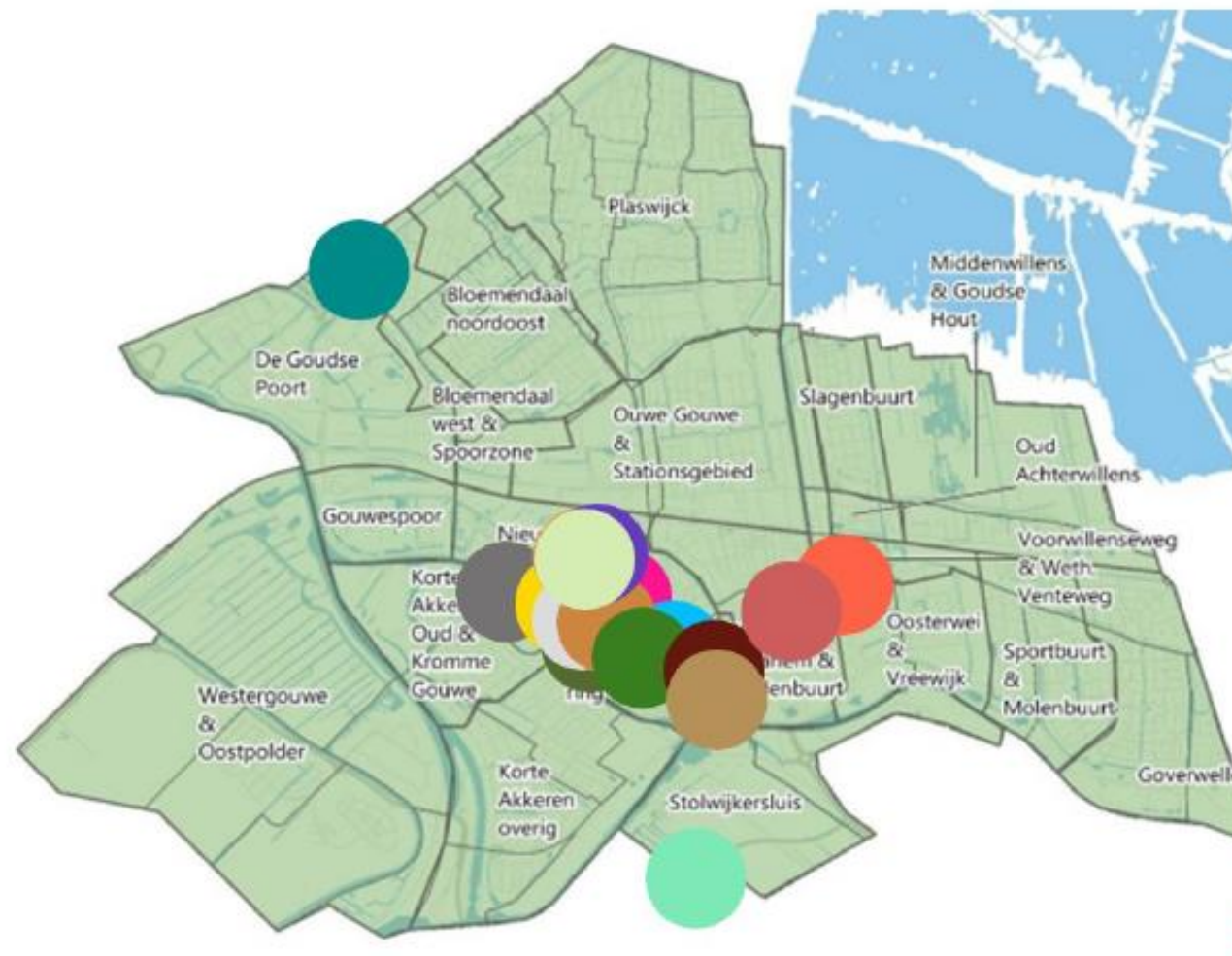

“Hoe zorgen we ervoor dat het erfgoed in Gouda zo goed mogelijk verduurzaamd wordt?”

Ik woon in een...

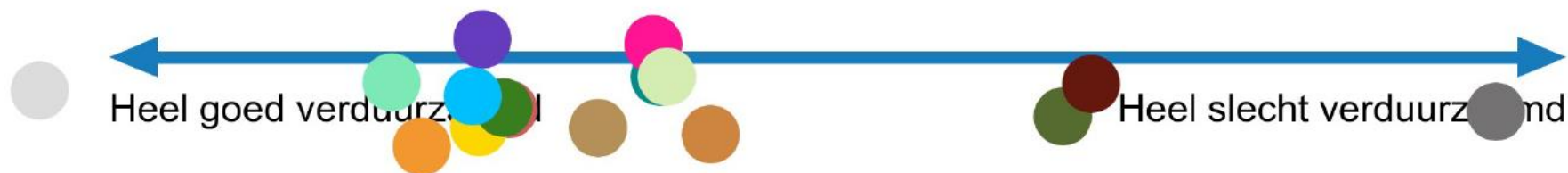

Ik woon ongeveer...

Mijn huis is...

“Ik heb een warmtepomp op ventilatielucht, zonnepanelen, veel geïsoleerd met natuurlijke materialen. Dit alles heeft gezorgd voor een A label.

Wat is voor u de belangrijkste overweging om uw woning te verduurzamen?

Als ik moet kiezen investeer ik als eerste in...

Zonnepanelen

Glas vervangen

“Ons huis is al goed geïsoleerd met monumentaal glas, gevel, dak en vloer. Maar we hebben twee cv ketels. In de winter krijgen we het niet warmer dan 18 graden. We kijken vooral naar hoe we het duurzaam warm krijgen, dat kan een warmtepomp zijn of iets anders.”

“Ik kan geen keuze maken tussen glas vervangen en zonnepanelen. Glas vervangen zie ik wel brood in, zonnepanelen lijkt nu niet mogelijk (vanaf de straat zichtbaar, dus vooralsnog uitgesloten). Maar ik wilde het graag allebei doen.”

Warmtepomp

Anders

“Wat bij ons het probleem is, zijn de kapconstructies (van drie huizen tegelijkertijd). Vanwege bouwwooningtoezicht is dat niet mogelijk geweest. Als de kap goed is, dan kunnen we ook zonnepanelen en buitenunits van warmtepompen geplaatst worden.”

Wat heeft u nodig om uw woning beter te verduurzamen?

Hoe kan de gemeente u ondersteunen bij het verduurzamen van uw woning?

“Toen wij het huis kochten verstookten we 5000 kuub, nu 2000 kuub door voorzetramen, dak en vloerisolatie. Nu zitten we met de voorzetramen die verouderd zijn en gaan lekken. Een aantal kozijnen zijn dik genoeg voor nieuw glas.”

“Wij hebben het destijds gedaan met een architect, die was volledig op de hoogte van alle mogelijkheden.”

regels versoepelen
advies
subsidie
vergunning geven
duidelijkheid
kaders scheppen ipv alles maatwerk noemen
lange termijn keuzes
coöperaties stimuleren

“Met duidelijk bedoelen wij helderheid over de planning. De TVW noemt wat wijken, maar wanneer dat vast komt te liggen is onduidelijk. Ik heb alles geïsoleerd, alleen nog geen pomp en panelen. Die twee dingen staan alleen niet op zichzelf. Er hangt allerlei zaken mee samen. Je moet wel weten waar je de investering moet leggen.”

“Het blad Monument had een artikel over hoe je dat doet en hoeveel dat kost. Mijn vraag is; wie kan dat? De meeste glasbedrijven kunnen dat keurig netjes dacht ik, maar het blad gaf aan: je moet stokverf hebben.”

Voor mij is bij verduurzaming het belangrijkste...

“Ik zie dat er veel adviseurs en partijen zijn die heel veel geld vragen, maar niet de kwaliteit leveren die je had verwacht.”

“Ik heb behoefte aan goed, onpartijdig advies. Omdat mijn huis groot is wil ik uitgebalanceerde oplossingen.”

“Buiten kijf staat dat ik mijn monument in tact wil houden en zo goedkoop mogelijk. Ik heb een warmtepomp, maar geen nieuwe warmtepomp. Ik heb zonnepanelen, maar geen Duits merk, maar een Chinees merk. Dat maakt verduurzamen voor mij betaalbaar. Ik die geen lelijke en domme dingen (dat is een voorwaarde), maar de kosten maken uit voor mij.”

“Het is technisch bijna onmogelijk om iets van lage kwaliteit in een monumentaal pand te zetten. Goedkoop is duurkoop. Het is wel heel moeilijk om te bepalen wat die kwaliteit dan precies is.”

Wat zou u de gemeente nog willen meegeven?

“In gesprek blijven met inwoners. Complimenten voor deze avond, het is goed om van elkaar te horen, dat is heel prettig en heeft een grote meerwaarde voor mij.”

“De energiecoöperatie Gouda heeft ook een energienetwerk (“Energienetwerk Gouda”) voor bewoners om met elkaar in contact te komen en ervaringen te delen.”

duidelijkheid op korte termijn

of richt een fonds op ter financiering v
in gesprek blijven

verruiming van mogelijkheden

deze aconden blijven organiseren

neem het onderhoud van gemeentelijke mor
platform om ervaringen te delen

gezamenlijke inkoop met woningbouwcorposamen met burgers en bedrijven werken

“ik wil graag iets aan iedereen meegeven: ga in gesprek met een architect die bekend staat met verduurzaming in oude panden.”

Dank voor uw input!

Meer weten?

- Energiecooperatiegouda.nl
- Maakgoudaduurzaam.nl
- Energienetwerkgouda.nl
- Duurzaambouwloket.nl
- [Routekaart Verduurzaming Monumenten](#)
- [Ontzorgingsprogramma Verduurzaming Monumenten](#)
- [Dakenkaart Gouda](#)
- [Gids Verduurzaming Monumentaal Wonen](#)

Heeft u nog vragen?

energietransitie@gouda.nl

Heeft u nog concrete vragen? Neem contact op met Omgevingsdienst Midden-Holland

Karin Koersvelt

E: kkoersvelt@odmh.nl

Martin Netten

E: mnetten@odmh.nl

T: 088-5450438

